

Toelichting bij de aangifte van de uitbater van een bewerkings- of verwerkingseenheid

Wat is een bewerkings- of verwerkingseenheid?

Een **bewerkingseenheid** is een inrichting waar dierlijke mest of andere meststoffen worden bewerkt. Bij mestbewerking worden de nutriënten na de behandeling van de mest op de Vlaamse landbouwgrond afgezet of naar een verwerkingsinstallatie afgevoerd.

Een **verwerkingseenheid** is een inrichting waar dierlijke mest of andere meststoffen worden verwerkt. Bij mestverwerking komen de nutriënten niet meer terecht op de Vlaamse landbouwgrond, maar worden ze geëxporteerd, afgezet in parken, plantsoenen en particuliere tuinen, of omgevormd tot stikstofgas of kunstmeststof.

Wat houdt de aangifteplicht in?

U moet uw online aangifte **uiterlijk op 15 maart 2026** indienen via het Mestbankloket (www.mestbankloket.be). De Mestbank legt een administratieve boete van 250 euro op als u niet tijdig aan de aangifteplicht hebt voldaan. Als u binnen een periode van vijf jaar een tweede keer uw aangifte niet tijdig indient, wordt die boete verdubbeld tot 500 euro. Als u meent dat u niet aangifteplichtig bent of als u uw uitbating wilt stopzetten, noteer dat dan bij de opmerkingen (laatste vraag van de digitale aangifte). U kunt daar ook het stopzettingsformulier downloaden. Het stopzettingsformulier kunt u gebruiken om uw uitbating stop te zetten of om een vrijstelling van de aangifteplicht aan te vragen.

Hoe vult u de aangifte in?

Per uitbating vult u een aparte aangifte in.

Toelichting bij vraag 3: type activiteit

Hebt u op uw mestbewerkings- of verwerkingsinstallatie 1 of meerdere biologieën? Vul per biologie het type in (Trevi, Bio-Armor of andere).

Toelichting bij vraag 5 en 6: het register voor kleine mesttransporten

De volgende transporten kunnen uitgevoerd worden door een niet-erkende mestvoerder zonder mesttransportdocumenten, als het gaat om transport binnen Vlaanderen:

- een transport met een nuttig laadvermogen van minder dan 500 kg: de af- en aanvoer op die manier is beperkt tot 160 kg P_2O_5 per jaar.

Uitzondering

Een producent van andere meststoffen of een uitbater van een verwerkingseenheid mag meer dan 160 kg P_2O_5 per jaar **afvoeren** als het gaat om groencompost, gft-compost of bewerkte dierlijke producten die voldoen aan de microbiologische vereisten van verordening 1069/2009, of gedroogde andere meststoffen die afkomstig zijn van een vergistingsinstallatie.

Een uitbater van een verwerkingseenheid mag meer dan 160 kg P_2O_5 per jaar ontvangen als het gaat om paardenmest. Voor landbouwers geldt die uitzondering niet en is de **af- en aanvoer** altijd beperkt tot 160 kg P_2O_5 per jaar.

- een transport met een nuttig laadvermogen vanaf 500 kg tot 3500 kg of een transport van goederen die maximaal per 50 kg verpakt zijn. Dat is alleen van toepassing voor afzet in tuinen, parken en plantsoenen van de volgende producten:
 - groencompost
 - gft-compost
 - gedroogde andere meststof afkomstig van een vergistingsinstallatie
 - bewerkte dierlijke producten die voldoen aan de microbiologische vereisten van verordening 1069/2009.

In het register voor kleine mesttransporten moeten minstens de volgende gegevens worden geregistreerd:

- de datum van het vervoer
- de soort en vorm van de meststof
- per vracht het aantal ton, kg P_2O_5 , kg N
- de gegevens van de afnemer: naam, adres, handtekening.

U kunt de gegevens op een eigen register invullen of in het standaarddocument Register voor kleine mesttransporten, dat u kunt downloaden van www.vlm.be. Klik op Thema's > Waterkwaliteit > Mestbank > Mestverwerkers > Registers. Als aanbieder voegt u een kopie van dat register bij uw aangifte.

Toelichting bij vraag 7 en 8: zure wasser

Voor de geproduceerde hoeveelheid ammoniumsulfaat ($(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$) uit spuiwater kunt u mestverwerkingscertificaten krijgen. Vul in het detailscherm de debietmeterstand op 1 januari 2025 en 1 januari 2026 in. Die waarde staat op uw teller van het spuiwater en vult u in liter in. Op basis van de meterstanden wordt automatisch berekend hoeveel liter spuiwater de zure wasser in 2025 heeft geproduceerd.

De gemiddelde stikstofconcentratie staft u aan de hand van analyses. Voeg bij uw aangifte twee analyseverslagen van spuiwater die maximaal één jaar oud zijn.

Vul in hoeveel liter van de geproduceerde hoeveelheid spuiwater u hebt afgezet bij derden en hoeveel liter spuiwater u op 1 januari 2026 hebt opgeslagen.

Toelichting bij vraag 9: productie stikstofgas (N_2)

Voor de hoeveelheid netto-stikstofgas (N_2) uit dierlijke mest die op uw uitbating werd behandeld, kunt u mestverwerkingscertificaten krijgen. Vul daarvoor in vraag 6 de hoeveelheid stikstofgas (uitgedrukt in kg N) in die u berekend hebt via de nutriëntenbalans. De omrekeningsfactor naar netto -stikstofgas is:

- voor Trevi: 0,9953

- voor Bio-armor: 0,992

Meer informatie vindt u in artikel 8.1.1.4., van de VLAREME van 28 oktober 2016. Voeg die nutriëntenbalans bij uw aangifte.

Toelichting bij vraag 10 en 11

Vul in de tabellen de hoeveelheden in die zijn opgeslagen.

De gegevens van de opslagen die de Mestbank al kent en de maximale capaciteit worden standaard getoond. Via de refreshknop kunt u de resultaten van de analyses van de stockopslagen die na 1 januari 2026 zijn genomen of binnengekomen automatisch opnemen in de aangifte.

Bij de opslag dunne fractie en dikke fractie worden de mestcodes die u vorig jaar in de aangifte hebt gebruikt opnieuw ingeladen. Wilt u dit jaar een andere mestcode gebruiken? Verwijder dan de oorspronkelijke lijn, voeg de nieuwe mestcode toe en laad de nieuwe analyse op vanuit SMIL via de refreshknop.

Een analyse van mestcode 900 (stock vergister dierlijk) / 1560 (stock vergister plantaardig) mag u gebruiken voor de vergister en navergifter samen, tenzij er afvoer uit de navergifter is.

Een opslag moet in zijn geheel aangeven worden en kan niet uitgesplitst worden in meerdere mestcodes. Zo moet u effluent en slib in een lagune samen bemonsteren en nadien samen aangeven onder de mestcode 587 – effluent.

Als u over een trevi-biologie beschikt, kunt u de waarde van de opslag stock biologie zelf aanpassen naar het gemiddelde van de 2 stalen die genomen zijn voor de stock biologie en aanwezig zijn in SMIL.

Vermeld de gegevens van de opslagen waarover de Mestbank nog niet beschikt.

Toelichting bij vraag 12: verlenging van een attest

Als uitbater van een mestbewerkings- of mestverwerkingseenheid kunt u de volgende attesten verkrijgen:

- **Attest voor meststoffen waarvan de stikstofinhoud laag is.** Dat attest wordt verleend aan de producent van effluent met een laag N-gehalte. Een laag N-gehalte houdt in: totale N < 0,6 kg N/ton product.*
- **Attest voor traagwerkende meststoffen.** Dat attest wordt verleend aan de producent van bewerkte dierlijke mest of andere meststoffen met een trage N-vrijstelling. Trage N-vrijstelling houdt in: minerale N < 15% van totale N (voorwaarde 1) en de som van minerale N en snel vrijkomende organische N < 30% van totale N (voorwaarde 2).*

Als u als uitbater van een mestbewerkings- of mestverwerkingseenheid een attest wilt aanvragen, moet u een aanvraag indienen bij de Mestbank. Ga daarvoor als volgt te werk:

- Als u het attest voor het eerst aanvraagt, gebruikt u de formulieren die u vindt op www.vlm.be. Klik achtereenvolgens op Thema's > Waterkwaliteit > Mestbank > Mestverwerkers > Attesten.
- De verlenging van eerder verleende attesten kunt u in de aangifte zelf doen (vraag 9). U ontvangt het nieuwe attest dan uiterlijk op 15 juli. Het is één jaar geldig vanaf 1 augustus.

Bij uw aanvraag van die attesten moet u een analyseverslag voegen dat aantoont dat de meststof voldoet aan de voorwaarden. De staalname en analyse moeten worden uitgevoerd door een laboratorium dat erkend is in het kader van het Mestdecreet. Een overzicht van de erkende laboratoria vindt u terug op www.vlm.be. Klik achtereenvolgens op Thema's > Waterkwaliteit > Mestbank > Laboratoria en staalnemers > Erkende labo's en staalnemers. De analyse mag hoogstens zes maanden oud zijn voor het bewijzen van laag N-gehalte en voor de eerste voorwaarde van trage N-vrijstelling, namelijk minerale N < 15% van totale N.

Opgelet! Voor de afvoer van het effluent moet u beschikken over een analyse die hoogstens drie maanden oud is. Alleen voor de tweede voorwaarde van meststoffen met trage N-vrijstelling, namelijk de som van minerale N en snel vrijkomende organische N < 30% van totale N, worden oudere analyseresultaten (hoogstens drie jaar oud) aanvaard. Dat kan alleen als het productieproces ongewijzigd is gebleven.

Meer inlichtingen over de procedure die u moet volgen en over de samenstellings- en gebruiksvoorwaarden vindt u op www.vlm.be. Klik achtereenvolgens op Thema's > Waterkwaliteit > Mestbank > Mestverwerkers > Attesten.

Toelichting bij vraag 15 en 16: interne debietmeters

Sinds 1 januari 2022 is de registratie van de relevante interne stromen verplicht.

Van uw slimme debietmeters ontvangt de VLM de debietmeterstand op 31 december 2025 automatisch. Voor uw andere debietmeters, moet u de debietmeterstand op 31/12/2025 zelf invullen.

Registerplicht

Uitbaters van een bewerkings- of verwerkingseenheid met een capaciteit van meer dan 300 kg P₂O₅ per jaar moeten een register bijhouden met de gegevens van de aangevoerde en afgevoerde dierlijke mest en andere meststoffen. U kunt uw transporten raadplegen via het Mestbankloket op www.mestbankloket.be. Als u meststoffen hebt aan- of afgevoerd zonder transportdocumenten, moet u ook een register voor kleine mesttransporten bijhouden.

Als u registerplichtig bent, vul dan het register in uiterlijk de dag na de ontvangst of na het vertrek van de meststoffen. Hou dat register gedurende vijf jaar bij op het adres van de uitbating.

Hoe registreert u de mesttransporten in een register?

U kunt de gegevens van de mesttransporten registreren in:

- een standaardregister. Een voorbeeld van een dergelijk standaardregister kunt u raadplegen op www.vlm.be. Klik achtereenvolgens op Thema's > Waterkwaliteit > Mestbank > Mestverwerkers > Registers.
- een eigen digitaal of papieren register waarin u minstens alle gegevens registreert die in een standaardregister van de Mestbank gevraagd worden
- een overzicht van de transporten, afgedrukt via het Mestbankloket (www.mestbankloket.be)
- een VLAREM-register (VLAREM II, artikel 5.28.3.2.3) waarin minstens alle gegevens worden geregistreerd die gevraagd worden in het standaardregister.

Meer informatie over die registers vindt u op www.vlm.be. Klik achtereenvolgens op Thema's > Waterkwaliteit > Mestbank > Mestverwerkers > Registers.

Wat doet de Mestbank met uw aangiftegegevens?

Op basis van de aangifte, het register en de mesttransportdocumenten berekent de Mestbank de mestbalans en het aantal mestverwerkingscertificaten waarop u recht hebt. Daarnaast voert de Mestbank een controle uit op uw massabalans.

Meer informatie daarover vindt u op www.vlm.be. Klik achtereenvolgens op Thema's > Waterkwaliteit > Mestbank > Mestverwerkers > Mestverwerking > Mestverwerkingscertificaten.